

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การปฏิบัติงานตามบทบาททางวิชาชีพพยาบาล : ศึกษา
กรณีโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

(Professional Role Performance : An Empirical
Study of Nurses at Chulalongkorn Hospital)

ชื่อผู้เขียน

นางสาวอรทัย วรากรวรรดิ

(Miss Orathai Vrakornvorawut)

คณะ

คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมศรี เปี่ยมสมบูรณ์

ปีการศึกษา

2529

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการปฏิบัติงานตามบทบาททางวิชาชีพพยาบาล : ศึกษากรณี
โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ มีวัตถุประสงค์ที่จะ

1. สำรวจการปฏิบัติงานตามบทบาททางวิชาชีพพยาบาลของพยาบาล
โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และ
2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ แรงจูงใจ ความไม่
แนชัดในบทบาท ความยึดมั่นผูกพันต่อวิชาชีพ อายุ และสถานภาพสมรส
กับการปฏิบัติงานตามบทบาททางวิชาชีพพยาบาล

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือพยาบาลในแผนกพยาบาลของโรงพยาบาล
จุฬาลงกรณ์ ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานบริการดูแลผู้ป่วยโดยตรง ทำการวิจัยโดยใช้เครื่องมือ
คือ แบบสอบถามที่ประกอบด้วยคำถามต่าง ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของพยาบาล เช่น
อายุ ระดับการศึกษาและคำถามที่เป็นมาตราวัดตัวแปรต่าง ๆ คือมาตราวัด แรงจูงใจ
ความไม่แนชัดในบทบาท ความยึดมั่นผูกพันต่อวิชาชีพและการปฏิบัติงานตามบทบาททาง
วิชาชีพพยาบาล หลังจากทำการทดสอบมาตรวัดแล้ว ทั้งในเรื่องของความเที่ยงตรง
ของเนื้อหาที่ถามและความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ จึงนำมาใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจาก
กลุ่มตัวอย่างที่เลือกไว้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ประกอบกันคือ Purposive และ stratified
Random Sampling จำนวน 200 คน แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้นำมาทำการวิเคราะห์โดย

ใช้วิธีการทางสถิติต่าง ๆ คือ การหาค่าความถี่ และร้อยละในเรื่องของคุณสมบัติต่าง ๆ ของพยาบาลกลุ่มตัวอย่าง และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ โดยการวิเคราะห์ถดถอยแบบง่าย และแบบพหุ ปรากฏผลการวิจัยดังต่อไปนี้คือ

1. ระับการปฏิบัติงานตามบทบาททางวิชาชีพพยาบาลของพยาบาล โรงพยาบาลจฬาลงกรณพบว่า พยาบาลส่วนใหญ่ คือร้อยละ 54 มีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง และพยาบาลจำนวนไม่น้อยมีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง คือ ร้อยละ 44.5 มีเพียงร้อยละ 1.5 ของพยาบาลทั้งหมดเท่านั้นที่มีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับที่ต่ำ กล่าวคือ ไม่ได้ให้เวลากับการดูแลสุขภาพผู้ป่วยมากเท่าที่ควร

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระต่าง ๆ คือ แรงจูงใจ ความไม่แน่ใจในบทบาท ความยึดมั่นผูกพันต่อวิชาชีพ อายุ และสถานภาพสมรส กับการปฏิบัติงานตามบทบาททางวิชาชีพพยาบาล โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยแบบง่าย พบว่า ตัวแปรอิสระคือแรงจูงใจ ความไม่แน่ใจในบทบาท และความยึดมั่นผูกพันต่อวิชาชีพมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการปฏิบัติงานตามบทบาททางวิชาชีพพยาบาล โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามได้ร้อยละ 4, 7 และ 6 ตามลำดับ และไม่พบว่า ตัวแปรอายุ และสถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปรตาม

3. ทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบปกติ เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระคือ แรงจูงใจ ความไม่แน่ใจในบทบาท และความยึดมั่นผูกพันต่อวิชาชีพ ว่าเมื่อรวมกันแล้วจะยังมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามหรือไม่ พบว่ายังมีความสัมพันธ์กันอยู่ แต่ทั้งสามตัวสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามที่ร้อยละ 10 เท่านั้น

4. เปรียบเทียบขนาดความสัมพันธ์ว่าตัวแปรใดสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามได้มากที่สุด และตัวแปรอื่น ๆ สามารถอธิบายได้เพิ่มขึ้นเท่าใด ผลปรากฏว่า ตัวแปรความไม่แน่ใจในบทบาทสามารถอธิบายความแปรปรวนของการปฏิบัติงานของพยาบาลได้มากที่สุดคือ ร้อยละ 7 และตัวแปรความยึดมั่นผูกพันต่อวิชาชีพอธิบายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ส่วนแรงจูงใจสามารถอธิบายเพิ่มขึ้นน้อยมาก

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป คือ

1. การเลือกใช้วิธีการต่าง ๆ ที่จะเหมาะสมที่สุดในการประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานของพยาบาลนอกเหนือจากการออกแบบสอบถามให้พยาบาล

ประเมินตนเองแล้ว ควรจะได้มีการสังเกตการปฏิบัติงานของพยาบาล
โดยตรงอีกด้วย ซึ่งแม้จะเป็นวิธีทำได้ยากและต้องใช้เวลามาก ทั้งยัง
ต้องการผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญในการพยาบาลสูงอีกด้วย แต่ก็คิดว่า
จะเป็นวิธีการที่ดีที่สุดในการประเมินการปฏิบัติงานในบทบาทเฉพาะ
ทางวิชาชีพของพยาบาล

2. เลือกใช้ตัวแปรอื่น ๆ มาทำการศึกษาค้นคว้า เช่น ความแปลกแยกหรือ
ศึกษาเปรียบเทียบในองค์กรที่ต่างกัน เช่น โรงพยาบาลเอกชนกับ
โรงพยาบาลของรัฐ เพื่อหาปัจจัยทางโครงสร้างอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อ
การปฏิบัติงานของพยาบาลที่ยังจะช่วยให้สามารถกระจายผลการวิจัย
ไปใช้กับประชากรอื่น ๆ ได้มากขึ้นด้วย